

ΑΠΡΟΝΟΗΣΙΑ ΚΑΙ ΝΕΜΕΣΗ

ελληνική κρίση 2001-2011

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΜΑΝΩΛΗΣ ΒΑΣΙΛΑΚΗΣ

ΤΑΣΟΣ ΑΒΡΑΝΤΙΝΗΣ/ΚΩΣΤΑΣ ΑΖΑΡΙΑ
ΔΗΣ/ΤΑΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ/ΔΗΜΗ
ΤΡΗΣ ΒΑΓΙΑΝΟΣ/ΠΑΝΑΓΗΣ ΒΟΥΡΛΟΥ
ΜΗΣ/ΤΑΣΟΣ ΓΙΑΝΝΙΤΣΗΣ/ΓΙΩΡΓΟΣ Β.
ΔΕΡΤΙΑΗΣ/ΑΡΙΣΤΟΣ ΔΟΞΙΑΔΗΣ/ΜΙΧΑ
ΗΛ ΖΟΥΜΠΟΥΛΑΚΗΣ/ΜΑΝΟΣ ΜΑΤΣΑΓ
ΓΑΝΗΣ/ΧΡΥΣΑΦΗΣ ΙΟΡΔΑΝΟΓΛΟΥ/ΓΙΑΝ
ΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ/ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Κ.ΙΩΑ
ΚΕΙΜΙΔΗΣ/ΔΗΜΗΤΡΗΣ Α. ΙΩΑΝΝΟΥ/Α
ΝΤΙΓΟΝΗ ΛΥΜΠΕΡΑΚΗ/ΓΙΑΝΝΗΣ ΛΗ
ΞΟΥΡΙΩΤΗΣ/ΜΙΧΑΛΗΣ ΜΗΤΣΟΠΟΥΛΟ
Σ/ΒΑΣΙΛΗΣ ΜΟΝΑΣΤΗ ΡΙΩΤΗΣ/ΝΙΚΟΣ
ΜΟΥΖΕΛΗΣ/ΣΙΜΟΣ ΜΠΕΝΣΑΣΣΩΝ/ΜΙΡ
ΑΝΤΑ ΞΑΦΑ/ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤ
ΡΙΟΥ/ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Χ.ΠΑΠΑΝΔΡΟΠΟΥΛ
ΟΣ/ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΠΙΣΣΑΡΙΔΗΣ/ΠΑΡΑ
ΣΚΕΥΑΣ ΠΑΣΣΙΑΣ/ΘΟΔΩΡΟΣ ΣΚΥΛΑΚΑ
ΚΗΣ/ΤΖΟΡΤΖ ΣΟΡΟΣ/ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΠΡΑΟ
Σ/ΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΟΥΡΝΑΡΑΣ/ΠΛΑΤΩΝ ΤΗ
ΝΙΟΣ/ΛΟΥΚΑΣ ΤΣΟΥΚΑΛΗΣ/ΜΙΧΑΛΗΣ
ΧΑΛΙΑΣΟΣ/ΜΙΧΑΛΗΣ ΨΑΛΙΔΟΠΟΥΛΟΣ

The Athens Review
of books

ATHENS REVIEW OF BOOKS

Μαρία Βασιλάκη ΜΟΝ ΕΠΕ, Εκδοτικές Επιχειρήσεις
Δημοχάρους 61, 115 21 Αθήνα, τηλ. 210-7241063,
email: info@booksreview.gr ; athensreview@gmail.com

© Οι συγγραφείς των άρθρων - Athens Review of Books 2012
ISBN 978-960-252-011-6

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση ή αναπαραγωγή, ολική ή μερική, ή διασκευή,
με οποιονδήποτε τρόπο, καθώς και μετάφραση του βιβλίου χωρίς την έγγραφη άδεια
των συγγραφέων των δοκιμίων ή του εκδότη (Ν. 2121/1993).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μανώλης Βασιλάκης, Προλογικό Σημείωμα	5
ΤΡΙΑ EDITORIAL ΤΗΣ ARB	
ARB, Προς Τρόικα ανοικτή επιστολή	10
ARB, Έχουμε και την Τρόικα που μας αξίζει!	14
ARB, Η Ευρώπη και οι επίδοξοι απαγωγείς της	18
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΠΕΡΙΓΡΑΜΜΑ	
Παναγιώτης Κ. Ιωακειμίδης, Η Ευρώπη των πολλαπλών κρίσεων. Ένας χρόνος «Λισαβόνας»	24
Λουκάς Τσούκαλης, Η Ευρώπη σε επικίνδυνο σταυροδρόμι	29
Τζορτζ Σόρος, Πώς θα σωθεί το ευρώ	40
ΕΛΛΑΔΑ - ΜΝΗΜΟΝΙΟ	
Δημήτρης Α. Ιωάννου, Η αναπόφευκτη «εσωτερική υποτίμηση»	50
Αρίστος Δοξιάδης, Νοικοκυραίοι, ραντιέρηδες, καιροσκόποι. Θεσμοί και νοοτροπίες στην ελληνική οικονομία	60
Μιράντα Ξαφά, Γκρέμισμα του λαϊκιστικού μεταπολιτευτικού μοντέλου ή χρεοκοπία	75
Τάσος Παννίσης, Μετά το μνημόνιο	80
Πλάτων Τήνιος, Η μοναξιά των μεταρρυθμιστών και η αποτυχία των μεταρρυθμίσεων	84
Παναγιώτης Κ. Ιωακειμίδης, Κρίση και ελληνικός εξαιρετισμός	91
Κώστας Αζαριάδης, Πάνης Μ. Ιωαννίδης, Χριστόφορος Α. Πισσαρίδης, Ανατομία της ελληνικής κρίσης και προτάσεις για ανάπτυξη	97
Βασίλης Μοναστηριώτης, Να μεταρρυθμίσουμε την τεχνολογία των μεταρρυθμίσεων!	117

Δημήτρης Παπαδημητρίου, Η καραμέλα της συναίνεσης	127
Μιράντα Ξαφά, Ένας χρόνος μνημόνιο	133
Δημήτρης Βαγιανός, Μιχάλης Χαλιάσος, Πώς μπορεί να ξαναμπει η Ελλάδα σε τροχιά ανάπτυξης	146
Νίκος Μουζέλης, Η διαμάχη γύρω από την κρίση. Τέσσερις βασικές προσεγγίσεις	157
Χρυσάφης Ι. Ιορδάνογλου, Μνημόνιο. Ένα post mortem	167
Παναγής Βουρλούμης, Η έμφυτη κλίση του ελληνικού συστήματος εξουσίας	186
ΙΣΤΟΡΙΚΑ	
Μιχάλης Ψαλιδόπουλος, Οικονομική κρίση: ούτε αυτή η φορά ήταν διαφορετική!	192
Γιάννης Σπράος, Οικονομική κρίση και ασφαλιστικό. Σκέψεις για τη σταθεροποίηση 1985-87	198
Γιώργος Β. Δερτιλής, Η κρίση στην Ελλάδα: ρωτώντας το παρελθόν, σκεπτόμενοι το μέλλον	210
Αθανάσιος Χ. Παπανδρόπουλος, Η μεγάλη ληστεία	232
ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	
Παναγής Βουρλούμης, Οι ΔΕΚΟ είναι η αρένα μιας γενικότερης πάλης	242
Πάννης Στουρνάρας, Το «τρίγωνο της γνώσης» (παιδεία-έρευνα-καινοτομία) και η οικονομία	251
Τάκης Αθανασόπουλος, Πέντε μύθοι για την καινοτομία. Η καινοτομία, κύριος άξονας ανταγωνιστικότητας, οικονομικής ανάπτυξης και κοινωνικής ευημερίας	256
Σίμος Μπενσασών, Κρίση και ανταγωνιστικότητα: τι κανόνες και τι έρευνα θέλουμε;	264
Πλάτων Τήνιος, 50+1 βήματα για να αλλάξουμε σελίδα. Σημειώσεις του μαθήματος οικονομία για σκαντζόχοιρους	273
Μιχάλης Μητσόπουλος, Το ελληνικό χρηματοπιστωτικό σύστημα. Στη δίνη της κρίσης του κράτους	284

ΕΡΓΑΣΙΑ, ΣΥΝΤΑΞΕΙΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΚΡΑΤΟΣ

Μάνος Ματσαγγάνης, Βιώσιμες και δίκαιες συντάξεις σε μια ανοιχτή κοινωνία	300
Αρίστος Δοξιάδης, Η ανατομία του ασφαλιστικού	318
Θόδωρος Σκυλακάκης, Η διαχείριση της απόγνωσης	328
Ιωάννης Ληξουριώτης, Ο μονοπωλιακός συνδικαλισμός και η ωφελιμότητά του	338
Παρασκευάς Πασσιάς, Εργατικό κόστος και δικαστικές διεκδικήσεις	348
Ιωάννης Ληξουριώτης, Εργατική νομοθεσία εναντίον επιχείρησης	355
Αντιγόνη Λυμπεράκη, Μισθοί, ανταγωνιστικότητα και κόκκινες γραμμές. Αναπαράσταση μιας συζήτησης που δεν έγινε	366

ΓΕΝΙΚΑ - ΔΙΕΘΝΗ

Τάσος Αβραντίνης, Η οικονομία-ελικόπτερο	382
Πλάτων Τήνιος, Ένα φιλοσοφικό ασχημόπαπο και ο μαύρος κύκνος της χρηματοοικονομικής	389
Μιχάλης Μητσόπουλος, Κι όμως η Goldman Sachs δεν κυβερνά τον κόσμο	398

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Μανώλης Βασιλάκης, Σάτιρα ή το κακό συναπάντημα του λαϊκισμού;	412
Μιχαήλ Ζουμπουλάκης, Η ξένη βοήθεια, ιστορικά, παράγων εκσυγχρονισμού. Από την «κρατική ελεφαντίαση» και τον ΔΟΕ έως το ΔΝΤ	418
Μανώλης Βασιλάκης, Ο Διεθνής Οικονομικός Έλεγχος. Επίκαιρη συνέντευξη με τον διάσημο οικονομολόγο Paul Leroy-Beaulieu	425
Γιώργος Β. Δερτιλής, Ο προαιώνιος διεθνής οικονομικός έλεγχος	433

ΟΙ ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ

436

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ (ΠΛΗΡΗΣ)

άρθρων στην ARB με θέμα την οικονομική κρίση	442
--	-----

ΓΚΡΕΜΙΣΜΑ ΤΟΥ ΛΑΪΚΙΣΤΙΚΟΥ ΜΕΤΑΠΟΛΙΤΕΥΤΙΚΟΥ ΜΟΝΤΕΛΟΥ Ή ΧΡΕΟΚΟΠΙΑ

ΜΙΡΑΝΤΑ ΞΑΦΑ

Το ΔΝΤ και οι εταίροι μας στην Ευρωζώνη συμφώνησαν να μας παραχωρήσουν δάνειο ύψους 110 δισ. ευρώ –ποσό χωρίς προηγούμενο στην παγκόσμια ιστορία– ώστε να αποτρέψουν τη βέβαιη χρεοκοπία της Ελλάδας, που θα συμπαρέσυρε κάποιες ευρωπαϊκές τράπεζες οι οποίες έχουν ελληνικά ομόλογα και θα ασκούσε τεράστιες πιέσεις στα ομόλογα των χωρών της Ευρωζώνης με υψηλά ελλείμματα και χρέη. Οι όροι του δανείου εμπεριέχονται στο Μνημόνιο Συνεννόησης που υπέγραψε η ελληνική κυβέρνηση και κύρωσε η Βουλή στις αρχές Μαΐου. Το πρόγραμμα σταθεροποίησης που συμφωνήθηκε περιλαμβάνει όλες τις μεταρρυθμίσεις που οι ελληνικές κυβερνήσεις εδώ και δεκαετίες παραδέχονται ότι είναι απαραίτητες αλλά δεν τις εφαρμόζουν λόγω «πολιτικού κόστους». Εκβάθρων μεταρρύθμιση ασφαλιστικού, άνοιγμα κλειστών επαγγελματών, κλείσιμο ζημιογόνων επιχειρήσεων ή δραστηριοτήτων, εισαγωγή αποτελεσματικού μηχανισμού ελέγχου των δαπανών, μεγαλύτερη ευελιξία στην αγορά εργασίας, ουσιαστική απελευθέρωση της αγοράς ενέργειας, και άλλα. Όλα αυτά όμως προσκρούουν σε ομάδες συμφερόντων που δεν θέλουν να χάσουν όσα θεωρούν «κεκτημένα». Γι' αυτό εξ άλλου οι ελληνικές κυβερνήσεις πάντα εξαντλούσαν κάθε προθεσμία για συμμόρφωση με τις οδηγίες της ΕΕ, με αποτέλεσμα να είμαστε οι πιο καθυστερημένοι απ' όλους στην απελευθέρωση των αγορών, ακόμη και σε σχέση με τις πρώην κομμουνιστικές χώρες.

Έχοντας χάσει την ευκαιρία να μειώσουμε το δημόσιο χρέος τη «χρυ-

σή εποχή» της ταχύρυθμης ανάπτυξης και των χαμηλών επιτοκίων, αναγκαζόμαστε τώρα να κολυμπάμε αντίθετα στο ρεύμα, μειώνοντας το έλλειμμα σε περίοδο ύφεσης ώστε να αντιστραφεί η εκρηκτική πορεία του δημοσίου χρέους. Η μείωση του χρέους μπορεί να συμβαδίσει με την ανάπτυξη στον βαθμό που η ανάπτυξη δεν πάσχει από έλλειψη δημόσιων πόρων, αλλά από τη γραφειοκρατία και το υψηλό κόστος παραγωγής. Αυτές ακριβώς τις αγκυλώσεις στοχεύει να εξαλείψει το αναπτυξιακό μέρος του προγράμματος σταθεροποίησης, που περιλαμβάνει μεταρρυθμίσεις για μια πιο ευέλικτη αγορά εργασίας, πιο ανταγωνιστικές αγορές αγαθών και υπηρεσιών, και ευνοϊκότερο επιχειρηματικό περιβάλλον. Αυτές οι αλλαγές, που τις συζητάμε εδώ και χρόνια αλλά δεν τις αποτολμούμε, έχουν μετατραπεί σε επιτακτική ανάγκη τώρα που η χώρα βρίσκεται σε βαθιά ύφεση και η ανεργία αυξάνεται. Το ερώτημα είναι αν θα εφαρμοστούν ή θα επικρατήσει και πάλι η λογική του πολιτικού κόστους. Όπως είπε πρόσφατα ο πρόεδρος του ΣΕΒ, είναι αμφίβολο αν ένα κρατικοδίαιτο πολιτικό σύστημα είναι σε θέση να απελευθερώσει την οικονομία από τα δεσμά του κρατισμού.

ΜΝΗΜΟΝΙΟ ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΗΣ

Πριν καλά καλά στεγνώσει το μελάνι στο Μνημόνιο Συνεννόησης με ΔΝΤ και ΕΕ συνέβησαν δύο πράγματα:

Πρώτον, κάποιοι υπουργοί έθεσαν θέμα μιας πιο ελαστικής εφαρμογής των συμφωνηθέντων στο Μνημόνιο για να «απαλύνουν» τους όρους (π.χ. στο ασφαλιστικό), ενώ κάποιοι άλλοι παρουσίασαν σχέδια νόμου για το άνοιγμα των επαγγελμάτων με μινιμαλιστικό τρόπο, ώστε να μη λειτουργήσει ο ανταγωνισμός (π.χ. στις οδικές μεταφορές με φορτηγά ΔΧ και στα κρουαζιερόπλοια). Αυτές είναι οι γνωστές ελληνικές τακτικές για να δείξουν οι πολιτικοί ότι συμπάσχουν με όσους πλήττονται από τα μέτρα και προσπαθούν να απαλύνουν τον πόνο τους: «δώσαμε μάχη με τις Βρυξέλλες», ή (χωρίς μάχη) «κοροϊδέψαμε τους κουτόφραγκους». Και ύστερα αναρωτιόμαστε γιατί δεν είμαστε αξιόπιστοι.

Δεύτερον, άρχισε συζήτηση στα ΜΜΕ κατά πόσο συμφέρει την Ελλάδα η αναδιάρθρωση του δημοσίου χρέους. Είναι πραγματικά παράδοξο το γεγονός ότι συζητούμε για αναδιάρθρωση του χρέους, μόλις λίγες ημέρες αφού εκταμιεύτηκε η πρώτη δόση ενός δανείου που στηρίζει ένα τριετές πρόγραμμα σταθεροποίησης. Το ύψος του δανείου καθορίστηκε με βάση

την υπόθεση ότι η Ελλάδα δεν θα ανακτήσει την πρόσβαση στις διεθνείς κεφαλαιαγορές όσο διαρκεί το σταθεροποιητικό πρόγραμμα. Το δάνειο επομένως καλύπτει το σύνολο των ακαθάριστων δανειακών αναγκών του Δημοσίου, καλύπτει δηλαδή τα δημόσια ελλείμματα και τα χρεολύσια για όλη την τριετία 2010-2012. Το ύψος των δόσεων του δανείου, που εκταμιεύεται σε τριμηνιαία βάση, λαμβάνει υπόψη τόσο την πορεία μείωσης του ελλείμματος όσο και το ύψος των ομολόγων του Ελληνικού Δημοσίου που λήγουν μέσα στην τριετία. Στόχος του προγράμματος είναι να αντιστραφεί η δυναμική του χρέους και να ανακτήσει η χώρα την πρόσβαση στις διεθνείς κεφαλαιαγορές το αργότερο το 2013 – αν φυσικά το έλλειμμα μειωθεί σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα που συμφωνήσαμε. Το να συζητάμε τώρα για αναδιάρθρωση του χρέους, μόλις τρεις εβδομάδες μετά την κύρωση της συμφωνίας από τη Βουλή και πριν ακόμα αποδείξουμε ότι μπορούμε να τηρήσουμε τις δεσμεύσεις που αναλάβαμε έστω και για ένα τρίμηνο, εκπέμπει το μήνυμα ότι δεν έχουμε σκοπό να τηρήσουμε τις υποχρεώσεις μας και αναζητούμε εύκολες λύσεις.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ

Η ελληνική κρίση μεταδόθηκε στις δημοσιονομικά αδύναμες χώρες της Ευρωζώνης, τα ομόλογα των οποίων υπέστησαν μεγάλες πιέσεις με αντίστοιχο άνοιγμα του spread. Με τις πιέσεις να μεταδίδονται και στο ευρώ, στις 9 Μαΐου η ΕΕ ανακοίνωσε τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Στήριξης ύψους 750 δις. ευρώ –συγχρηματοδοτούμενου από το ΔΝΤ– με στόχο να διασώσει μαζί με την Ελλάδα και τις οικονομίες των ασθενέστερων χωρών της Ευρωζώνης. Το πακέτο των 750 δις. ευρώ, που δεν έχει ακόμα χρησιμοποιηθεί, είναι διαθέσιμο σε φερέγγυες χώρες της Ευρωζώνης ώστε να προστατευθεί το κοινό νόμισμα και να αποτραπεί μία γενικότερη κατάρρευση. Αυτό το πυροσβεστικό μέτρο δεν αναιρεί πάντως την ανάγκη αναμόρφωσης του Συμφώνου Σταθερότητας, όπως προτείνει η Γερμανία, ώστε να ενισχυθεί η δημοσιονομική πειθαρχία στην Ευρωζώνη και να αποτραπούν μελλοντικές κρίσεις σαν τη σημερινή. Οι γερμανικές προτάσεις περιλαμβάνουν την υποβολή των κρατικών προϋπολογισμών για έγκριση στις Βρυξέλλες, την άμεση απώλεια πόρων από τα κοινοτικά ταμεία για τις «απείθαρχες» χώρες-μέλη, μέχρι και την «ελεγχόμενη» πτώχευση και ίσως τον εξοστρακισμό τους από την Ευρωζώνη. Αν αυτά τα μέτρα είχαν εφαρμοστεί νωρίτερα, δεν θα είχε επιτραπεί να φτάσει η Ελ-

λάδα στον δημοσιονομικό εκτροχιασμό που οδήγησε στην κρίση.

Η ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ

Πέρα από την ενίσχυση της δημοσιονομικής πειθαρχίας, η γερμανική πρόταση προβλέπει «ελεγχόμενη χρεοκοπία» για χώρες-μέλη που παραβιάζουν την πειθαρχία. Αν, για παράδειγμα, η Ελλάδα δεν εφαρμόσει απαρέγκλιτα το πρόγραμμα σταθεροποίησης που συμφώνησε με ΔΝΤ-ΕΕ, θα οδηγηθεί σε ελεγχόμενη χρεοκοπία ώστε να αποφευχθεί ένα domino effect γενικευμένης αστάθειας που θα απειλούσε τη σταθερότητα του ευρώ. Η πρόταση για ελεγχόμενη χρεοκοπία σε περίπτωση αποτυχίας του προγράμματος σταθεροποίησης ερμηνεύτηκε σαν πρώτο βήμα για αλλαγή της Συνθήκης ώστε να μπορεί μια χώρα-μέλος να εκδιωχθεί από την Ευρωζώνη.

Τι σημαίνει πρακτικά ελεγχόμενη χρεοκοπία; Αν ΔΝΤ και ΕΕ σταματήσουν την εκταμίευση των δόσεων λόγω μη συμμόρφωσης της Ελλάδας με τους όρους της συμφωνίας, το υπόλοιπο του δανείου των 110 δισ. ευρώ θα χρησιμοποιηθεί για να αποζημιώσει με κάποιο ποσοστό (π.χ. 60 σεντς στο ευρώ) τις τράπεζες που έχουν στην κατοχή τους ομόλογα του Ελληνικού Δημοσίου. Αντί δηλαδή το δάνειο να εκταμιευτεί στον οφειλέτη θα εκταμιευτεί στον πιστωτή. Με αυτό τον τρόπο θα αποτραπεί μία γενικότερη κατάρρευση που θα επηρέαζε αρνητικά τις τράπεζες των χωρών που μας δάνεισαν τα χρήματα, με μη ελεγχόμενες συνέπειες για το κοινό νόμισμα. Η πρόταση για ελεγχόμενη χρεοκοπία ξεκίνησε από ένα άρθρο των Ντάνιελ Γκρος και Τόμας Μάγερ του Ευρωπαϊκού Κέντρου Σπουδών Πολιτικής (CEPS)¹ και υιοθετήθηκε από τη γερμανική κυβέρνηση στα μέσα Μαΐου.

Η κρίση που περνάμε είναι μία χρυσή ευκαιρία να μπου οι βάσεις για μία υγιή σύγκλιση του βιοτικού επιπέδου των Ελλήνων με αυτό της ΕΕ, βασισμένη στην αύξηση της επιχειρηματικότητας και της παραγωγής και όχι στα δανεικά. Η προσπάθεια για μια πιο ανταγωνιστική Ελλάδα προσκρούει όμως σε ομάδες συμφερόντων που επιμένουν στη διατήρηση καταχρηστικών προνομίων σε βάρος των καταναλωτών και του γενικού συμφέροντος. Η Ελλάδα είναι η τελευταία οικονομία σοβιετικού τύπου στην Ευρώπη, όπου περιθώρια κέρδους και αμοιβές σε μία σειρά από κλάδους και επαγγέλματα καθορίζονται με νόμο, ενώ οι κρατικοδίαιτες συντεχνίες του δημόσιου τομέα εκβιάζουν την κοινωνία κατεβάζοντας

διακόπτες και κλείνοντας λιμάνια. Όσο είχαμε ταχύρυθμη ανάπτυξη και πακτωλό χρημάτων από την ΕΕ όλα αυτά περνούσαν σχεδόν απαρατήρητα. Τώρα όμως, στο χείλος της χρεοκοπίας, τα ψέματα τελείωσαν και ήρθε ο λογαριασμός. Ας ελπίσουμε ότι η ελληνική κοινωνία θα σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και θα μπορέσει να γκρεμίσει εκ βάθρων το μεταπολιτευτικό μοντέλο του άκρατου λαϊκισμού, για να βγούμε κάποτε από την κρίση.

τχ. 8, Ιούνιος 2010

---

1 Towards a European Monetary Fund, <http://www.ceps.eu/book/towards-european-monetary-fund>